

Integriteitsbeleid

Oktober 2025

HOOFDGEBRUIKERS

Verplicht voor :	Personeelsleden en leden van de Raad van Bestuur van SOS Kinderdorpen België
------------------	--

ONTWIKKELINGSPROCES

Goedgekeurd door:	Raad van Bestuur van SOS Kinderdorpen België
Ontwikkeld door:	Integriteitsverantwoordelijke in samenwerking met het Nationaal Aanspreekpunt voor Kinderbescherming en de Nationaal Directeur
Verantwoordelijke voor de inhoud:	Integriteitsverantwoordelijke
Oorspronkelijke taal:	Engels

WIJZIGINGEN

Versie	Datum	Wijzigingen
1.0	Maart 2023	Document goedgekeurd door de Raad van Bestuur van SOS Kinderdorpen
1.1	December 2024	Document goedgekeurd door de Nationale Directeur van SOS Kinderdorpen België, na goedkeuring van de wijzigingen door de Raad van Bestuur tijdens de vergadering van de Raad van Bestuur van 26/09/2023
1.2	Oktober 2025	Verschillende kleine wijzigingen en een update goedgekeurd door de Raad van Bestuur op 26/03/2025

Inhoudstabel

Afkortingen	4
Inleiding	5
1. Definities.....	5
1.1. Integriteit' en 'Bescherming'	5
1.2. Bescherming van kinderen en jongeren.....	6
1.3. Bescherming van volwassen.....	10
1.4. Bescherming van middelen	11
2.1. Toepassingsgebied	13
2.2. Naleving van de regelgevende kaders op het gebied van integriteit.....	13
2.2.1. <i>Op internationaal en Europees niveau</i>	<i>13</i>
2.2.2. <i>Op Belgisch niveau.....</i>	<i>13</i>
2.2.3. <i>Op het niveau van SOS Kinderdorpen</i>	<i>14</i>
3. Verklaring over de waarden	14
3.1. Waarden.....	14
3.2. Gedragscode	15
4. Functies en verantwoordelijkheden.....	16
4.1. Verplichte functies	16
4.1.1. <i>Integriteitsverantwoordelijke</i>	<i>16</i>
4.1.2. <i>Integriteitsadviseur.....</i>	<i>17</i>
4.1.3. <i>Beheerder van integriteitsklachten.....</i>	<i>17</i>
4.1.4. <i>Vertrouwenspersoon.....</i>	<i>19</i>
4.1.5. <i>Preventieadviseur op het werk.....</i>	<i>20</i>
4.2. Andere functies en comités -sleutelfiguren	20
4.2.1. <i>Nationaal aanspreekpunt voor kindveiligheid</i>	<i>20</i>
4.2.2. <i>Aanspreekpunt Integriteit van de Raad van Bestuur.....</i>	<i>21</i>
4.2.3. <i>Externe deskundigen.....</i>	<i>22</i>
4.2.4. <i>Integriteitscomité (nationaal niveau).....</i>	<i>22</i>
4.2.5. <i>Comités voor Kindveiligheid (lokaal niveau).....</i>	<i>23</i>
4.3. Integriteit is een zaak van iedereen	24
5. Preventieve maatregelen van Kinderdorpen	24
5.1. Preventiemaatregelen ten aanzien van personen.....	24
5.1.1. <i>Aanwerving</i>	<i>24</i>
5.1.2. <i>Integratie</i>	<i>24</i>
5.1.3. <i>Betrokkenheid</i>	<i>25</i>
5.2. Preventiemaatregelen binnen de organisatie	25
5.3. Preventieve maatregelen met betrekking tot partners	25
5.3.1. <i>Bedrijven, stichtingen en individuele donateurs</i>	<i>26</i>
5.3.2. <i>Lidorganisaties van SOS CVI</i>	<i>26</i>

6.	Meldings- en behandelingsmechanisme.....	28
6.1.	De kernprincipes.....	28
6.1.1.	<i>Zorgplicht</i>	28
6.1.2.	<i>Niet schaden</i>	28
6.1.3.	<i>Vertrouwelijkheid</i>	29
6.1.4.	<i>Focus op het slachtoffer/de overlever</i>	29
6.1.5.	<i>Focus op het kind en participatie</i>	29
6.1.6.	<i>Non-discriminatie en inclusie</i>	29
6.1.7.	<i>Procedure</i>	29
6.1.8.	<i>Sectoroverschrijdende aanpak</i>	30
6.1.9.	<i>Verantwoordelijkheid</i>	30
6.1.10.	<i>Evenredigheid</i>	30
6.1.11.	<i>Professionaliteit</i>	30
6.2.	Stappen van het meldings- en behandelingsmechanisme	30
6.3.	Informatiekanalen	34
6.4.	Responsmechanisme.....	36
6.5.	Mogelijke sancties tegen het personeel	37
7.	Verantwoordingsplicht.....	38
7.1.	Documentatie en archivering	38
7.2.	Soorten gemelde incidenten	38
7.3.	Verantwoordelijkheid tegenover de Raad van Bestuur.....	39
7.4.	Verantwoordelijkheid ten opzichte van externe belanghebbenden	39
8.	Leren en verbeteren	40
8.1.	Jaarlijks actieplan voor integriteit	41
8.2.	Regelmatige evaluatie van het integriteitsbeleid.....	41
8.3.	Beoordeling en externe evaluaties	41
9.	Bijlagen	42
9.1.	Lijst van contactpersonen voor integriteit.....	42
9.2.	Evaluatie van de uitvoering van het integriteitsbeleid.....	42

Afkortingen

EUNA	Naam gegeven door SOS CVI aan de regio 'Noord-Europa, Noord-Amerika en Australië'
n.v.t.	Niet van toepassing
SOS CVI	SOS Children's Villages International (SOS Kinderdorpen Internationaal)

Inleiding

*"Als SOS Kinderdorpen erkennen we dat we als federatie die zich inzet voor de bescherming en het welzijn van kinderen, jongeren en gemeenschappen, en die in tal van landen actief is, de verantwoordelijkheid hebben om te werken op een manier die degenen die we helpen en degenen die met en voor ons werken, ondersteunt en beschermt. We erkennen dat sponsors en donateurs ons fondsen en middelen toevertrouwen en dat we onze partners moeten kunnen aantonen dat het vertrouwen dat zij in ons stellen gerechtvaardigd is"*¹.

SOS Kinderdorpen België (SOS Kinderdorpen België) is als lidorganisatie van de internationale federatie SOS Children's Villages International (SOS CVI) verantwoordelijk voor het creëren en waarborgen **van een veilige omgeving voor iedereen die met de organisatie te maken heeft en voor een verstandig beheer en gebruik van haar middelen.**

In het kader van de Belgische internationale samenwerking wordt dit **integriteit** genoemd. "Integriteit kan worden beschouwd als het vermogen om zich te allen tijde op een gepaste manier te gedragen, zowel op moreel als op financieel vlak. Dit geldt zowel voor de organisatie zelf als aan degenen die haar vertegenwoordigen, zoals haar personeel (met name haar kaderleden), haar Raad van Bestuur, haar vrijwilligers en haar partners"².

In november 2021 gaf SOS Kinderdorpen België opdracht tot een *"Kwalitatieve evaluatie van het integriteitsbeleid en de integriteitsprocedures"*³, waaruit bleek dat het nodig was om het integriteitsbeleid te vereenvoudigen, concreet toe te passen en prioriteiten te stellen. Een van de belangrijkste aanbevelingen was om alle procedures en beleidslijnen te vertalen naar één integriteitsplan. Dit document geeft rechtstreeks gevolg aan deze aanbeveling en biedt het algemene integriteitskader van SOS Kinderdorpen België. Voor alle duidelijkheid wordt dit document voortaan **"Integriteitsbeleid"** genoemd.

Het doel van het integriteitsbeleid is om alle actoren die bij SOS Kinderdorpen België betrokken zijn te begeleiden bij hun ethische besluitvorming en gedrag, zodat de organisatie de juiste beslissingen neemt en handelt in overeenstemming met haar waarden.

1. Definities

In dit hoofdstuk wordt de definitie van integriteit van SOS Kinderdorpen België, ook wel 'bescherming' genoemd, toegelicht, evenals de definities van de belangrijkste vormen van misbruik die zich in het kader van de activiteiten van de organisatie kunnen voordoen.

1.1. Integriteit' en 'Bescherming'

In de context van de Belgische internationale samenwerking **kan integriteit "worden beschouwd als het vermogen om zich te allen tijde op een gepaste manier te gedragen, zowel op moreel als**

¹ SOS CVI, *Reglement over de gedragscode*, 2023.

² ACODEV, ngo-federatie, Fiabel, *Guide pour une communication de crise en cas d'attente à l'intégrité*, 2023.

³ Voir i-Force, *Qualitative assessment of the policies and procedures on integrity of SOS Children's Villages Belgium*, 30 november 2021 (confidential).

op financieel vlak. Dit geldt zowel voor de organisatie zelf als voor degenen die haar vertegenwoordigen, zoals haar personeel (met name haar kaderleden), haar Raad van Bestuur, haar vrijwilligers en haar partners¹⁴.

SOS Kinderdorpen België beschouwt integriteit als een holistisch concept. Deze visie sluit aan bij het begrip 'bescherming' of 'safeguarding' van SOS CVI:

"Wij zien het creëren van een veilige en beschermende omgeving als een holistische benadering die zowel rekening houdt met de rechten en behoeften van de begunstigden als met die van het personeel. Het is onze ambitie om veiligheid te waarborgen en na te leven in onze dagelijkse activiteiten:

- Door een veilige en gunstige omgeving voor kinderen en jongeren te garanderen;
- Door onze collega's een veilige en gunstige werkomgeving te bieden;
- Door ervoor te zorgen dat onze beslissingen, acties en ons gedrag, in al onze rollen en werkmethoden, worden geleid door onze waarden; en
- Door de manier waarop we kinderen, jongeren en personeel aanmoedigen om zich uit te spreken en hun bezorgdheden te delen, waarbij we ons inzetten om te luisteren, te leren, onze verantwoordelijkheid te nemen en actie te ondernemen¹⁵.

Samengevat definieert SOS Kinderdorpen België integriteit als een begrip dat drie belangrijke domeinen omvat:

- 1) De bescherming van kinderen en jongeren;
- 2) De bescherming van volwassenen;
- 3) De bescherming van middelen (activa).

1.2. Bescherming van kinderen en jongeren

SOS Kinderdorpen België heeft de verantwoordelijkheid om 1) **alle mogelijke maatregelen** te nemen om ervoor te zorgen dat haar personeel en vertegenwoordigers, haar activiteiten en projecten geen schade toebrengen aan kinderen en jongeren of hen blootstellen aan een risico op schade, en 2) op gepaste wijze **te reageren** in geval van schade.

Kindermishandeling, verwaarlozing en uitbuiting van kinderen kunnen schade veroorzaken. Het kan gaan om:

- Een opzettelijke handeling, een ongeval of een nalatigheid (zoals het niet beschermen van kinderen, bijvoorbeeld door onvoldoende toezicht);
- Een handeling veroorzaakt of uitgevoerd door een volwassene of een leeftijdsgenoot (ook wel "pesten" genoemd);
- Het veroorzaken van daadwerkelijke schade of wanneer er schade kan voorvallen als gevolg van misbruik, verwaarlozing en uitbuiting.

⁴ ACODEV, ong-fédération, Fiabel, *Guide pour une communication de crise en cas d'attente à l'intégrité*, 2023.

⁵ Zie: [Safeguarding Environment Workspace](#).

De onderstaande definities van de verschillende soorten schade zijn gehaald uit bijlage 1 van het beleid over de bescherming van kinderen en jongeren van SOS CVI uit 2008, bijgewerkt in 2023.

Term	Definitie
Uitbuiting	Het gebruik van een persoon voor eigen voordeel of dat van een derde, hetzij in natura, hetzij in geld. Uitbuiting is een complexe vorm van mishandeling, die een of meer hoofdvormen van mishandeling omvat: fysiek, emotioneel (psychologisch), seksueel geweld en verwaarlozing. Uitbuiting kan ook bestaan uit het misbruiken van de traumatische ervaringen van een kind of jongere om sympathie bij het publiek te wekken, bijvoorbeeld met het oog op fondsenwerving. Uitbuiting omvat ook kinderarbeid in het huishouden.
Financiële uitbuiting	Incidenten waarbij kinderen en jongeren het slachtoffer worden van diefstal, verspilling of verduistering van hun financiële middelen, met inbegrip van hun dagvergoedingen, hun steunfondsen bij het verlaten van de zorg, enz.
Intimidatie	Een vorm van agressief, bedreigend en terugkerend fysiek gedrag of verbaal geweld gericht tegen anderen, met name tegen personen die jonger, kleiner, zwakker of op een andere manier in het nadeel zijn. Cyberpesten bestaat uit het verbaal bedreigen of lastigvallen van een persoon via elektronische middelen, zoals gsm, e-mails, sociale media of sms'jes.
Incident dat onder de bescherming van kinderen en jongeren valt	Elke situatie waarin een kind of jongere schade ondervindt als gevolg van een handeling of nalatigheid van een personeelslid, vrijwilliger, lid van een bestuursorgaan of enige andere persoon die werkt voor of namens SOS CVI of haar lidorganisaties, of een kind of jongere die een jeugdhulptraject volgt bij SOS Kinderdorpen. Wat betreft kinderen en jongeren die een jeugdhulptraject volgen bij SOS Kinderdorpen België, worden ook die situaties als incidenten beschouwd waarin een kind of jongere schade ondervindt door het handelen of nalaten van een familielid uit de oorspronkelijke familie of een andere volwassene uit de lokale gemeenschap. Deze definitie omvat het volgende: a. Gevallen waarin kinderen die het slachtoffer zijn van mishandeling en verwaarlozing niet de nodige ondersteuning krijgen en kwetsbaar blijven voor verdere mishandeling of gewelddadig gedrag vertonen tegenover hun leeftijdsgenoten; b. Gevallen waarin geweld tussen kinderen of jongeren niet met passende maatregelen wordt aangepakt; en c. Gevallen waarin het personeel zijn zorgplicht niet nakomt, bijvoorbeeld door niet adequaat te reageren op gemelde bezorgdheden.
Mishandeling	Elke opzettelijke of onopzettelijke handeling of nalatigheid die schade toebrengt aan een kind of jongere. Wereldwijd worden vier grote categorieën van mishandeling erkend: fysiek, emotioneel (psychologisch) en seksueel geweld en verwaarlozing. SOS CVI erkent ook pesten, financiële uitbuiting en schending van de privacy als specifieke vormen van mishandeling.
Verwaarlozing	Onoplettendheid of het niet bieden van voldoende toezicht, voeding, kleding of huisvesting, of schending van het recht op gezondheid, onderwijs en veiligheid van kinderen. Dit omvat het niet bieden van voldoende ondersteuning aan kinderen die het slachtoffer zijn van mishandeling en

	verwaarlozing, het niet reageren op geweld tussen leeftijdsgenoten en het niet reageren op bezorgdheden rond de veiligheid van kinderen en jongeren.
Seksueel misbruik	Proces waarbij een langdurige relatie met een kind of jongere wordt opgebouwd met het oog op het later plegen van seksueel misbruik, ook online ⁶⁷ .
Bescherming van kinderen en jongeren	SOS Kinderdorpen moet deze verplichting op alle niveaus naleven om 1) ervoor te zorgen dat haar personeel en vertegenwoordigers, activiteiten en projecten kinderen en jongeren niet schaden, noch hen blootstellen aan risico's op schade, en om 2) op gepaste wijze te reageren in geval van schade.
Schending van de privacy	De bescherming van de privacy van kinderen omvat de persoonsgegevens* van kinderen en jongeren, evenals foto's, teksten, films of andere media die voor reclamadoeleinden worden geproduceerd. Onder schending van de privacy wordt elke willekeurige of onwettige inmenging in het privéleven van een persoon verstaan. Dit omvat o.a.: het zonder wettige reden bekendmaken van informatie over het verleden, de gezondheidstoestand of de familiegeschiedenis van een kind of jongere aan derden; het doorzoeken van iemands persoonlijke bezittingen; onnodige bewaking, bv. door middel van telebewaking; en het controleren en openbaar maken van correspondentie en onlinecommunicatie. Een beperkte inbreuk op de privacy van een kind vormt echter geen schending van zijn of haar privacy indien deze inbreuk noodzakelijk is voor zijn of haar gezondheid en veiligheid en in het belang van het kind is; als de mate van inmenging in verhouding staat tot de legitieme risico's (proportionaliteit); en, indien van toepassing, als de inmenging wordt uitgevoerd door wetshandhavinginstanties op basis van een geldig bevelschrift. * Alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon, direct of indirect, namelijk door verwijzing naar zijn naam, een identificatienummer, locatiegegevens, een online-identificator of een of meer factoren die specifiek zijn voor die natuurlijke persoon. Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming).
Emotioneel geweld	Alle gedragingen, woorden en handelingen zoals pesten, intimideren, bedreigen, bespotten, belachelijk maken, kleineren, vernederen of het creëren van een vijandige, beangstigende omgeving die een negatieve invloed heeft op de ontwikkeling en het zelfbeeld van een kind. Emotioneel geweld kan ook online worden gepleegd.
Geweld tussen leeftijdsgenoten	Incident waarbij kinderen en jongeren andere kinderen of jongeren mishandelen. Dit kan zowel persoonlijk als online gebeuren en omvat: i. Fysiek geweld; ii. Seksueel geweld (waaronder seksuele dwang, intimidatie en uitbuiting); iii. Emotioneel geweld (waaronder intimidatie, dwang en uitbuiting); iv. Financiële uitbuiting;

⁶⁷ SOS CVI, Reglementering ter bestrijding van seksueel wangedrag, 2020.

	v. Intimidatie; en vi. Schending van de privacy
Fysiek geweld	Lichamelijk letsel of mishandeling van een kind, zoals slaan, schudden, duwen, bijten, aan het haar en de oren trekken, lichamelijke straffen en andere handelingen die letsels of lichamelijke schade veroorzaken. Lichamelijke straffen zijn op basis van dit beleid verboden in alle lidorganisaties en bij alle activiteiten van SOS CVI, ongeacht of deze al dan niet zijn toegestaan door de toepasselijke wetgeving. In alle lidorganisaties en activiteiten van SOS CVI is het ook verboden om zich in te laten met (potentieel) schadelijke tradities die pijn en/of een lichamelijk letsel veroorzaken, waaronder genitale verminking van vrouwen.
Seksueel Geweld	Elke vorm van seksueel misbruik gepleegd met geweld, dwang of misbruik van een ongelijke relatie, of de dreiging daarmee. Seksueel geweld hoeft niet noodzakelijkerwijs fysiek contact te impliceren en kan ook online plaatsvinden. Onder seksuele intimidatie wordt verstaan elke ongewenste toenadering van seksuele aard, het vragen om seksuele gunsten, elke verbale of fysieke houding of gebaar met seksuele connotatie, of elk ander gedrag van seksuele aard dat redelijkerwijs als beledigend of vernederend kan worden ervaren, met inbegrip van onlinehandelingen. Seksuele uitbuiting verwijst naar (poging tot) misbruik van een ongelijke machtsverhouding of een vertrouwensrelatie voor seksuele doeleinden. Dit omvat o.a. het halen van financieel, sociaal of politiek voordeel uit de seksuele uitbuiting van anderen, ook online. Seksuele dwang verwijst naar het gebruik van verbale of fysieke tactieken (zoals het toedienen van drugs of alcohol, met of zonder toestemming) om bij anderen seksuele activiteiten uit te lokken tegen hun wil. Seksuele dwang omvat onder meer emotionele en psychologische druk en seksueel misbruik, en kan ook online plaatsvinden. Elke seksuele activiteit van welke aard dan ook tussen een kind en een iemand die voor of namens SOS Kinderdorpen werkt, wordt beschouwd als seksueel misbruik.

1.3. Bescherming van volwassenen

De bescherming van volwassenen is de verantwoordelijkheid van SOS Kinderdorpen ten aanzien van personen van 18 jaar en ouder die deel uitmaken van het personeel, partners, deelnemers aan projecten of leden van de lokale gemeenschap. Deze verantwoordelijkheid houdt in dat (risico op) schade, misbruik of uitbuiting door personeel, partners, projecten of activiteiten van SOS Kinderdorpen worden voorkomen en beëindigd. Tegelijkertijd wordt het welzijn van de volwassene bevorderd, onder meer door bij het nemen van beslissingen over eventuele maatregelen rekening te houden met zijn of haar mening, wensen, gevoelens en overtuigingen.

De onderstaande definities van de verschillende soorten schade zijn ontleend aan de nationale arbeidswetgeving in België.

Term	Definitie
Psychosociale risico's	De kans dat een of meer werknemers psychische (al dan niet gepaard met lichamelijke) schade ondervinden als gevolg van blootstelling aan de elementen van: – de arbeidsorganisatie; – de inhoud van het werk; – de arbeidsomstandigheden; – de arbeidsvoorwaarden; en – de interpersoonlijke relaties op het werk waarop de werkgever een impact heeft en die objectief een gevaar inhouden.
Geweld op het werk	Elke situatie waarbij een werknemer of een andere persoon tijdens de uitvoering van zijn werk psychisch of fysiek wordt bedreigd of aangevallen. Geweld uit zich door handelingen die op een bepaald ogenblik gesteld worden, zoals dreigen met fysiek geweld, fysieke agressie zoals directe slagen, verbale bedreigingen of verbale agressie (zoals beledigingen, denigrerende woorden, onterechte ernstige beschuldigingen ...). Geweld op het werk kan gebaseerd zijn op een discriminatiegrond.
Pesterijen op het werk	Een onrechtmatig geheel van meerdere gelijkaardige of uiteenlopende gedragingen, zowel binnen als buiten de onderneming of instelling, die zich gedurende een bepaalde periode voordoen tijdens de uitvoering van het werk. Deze gedragingen hebben tot doel of tot gevolg dat: – De persoonlijkheid, de waardigheid of de fysieke of psychische integriteit van een persoon wordt aangetast – Diens betrekking (de baan) in gevaar wordt gebracht; of dat – Een bedreigende, vijandige, beledigende, vernederende of kwetsende omgeving wordt gecreëerd. Deze gedragingen uiten zich onder meer in woorden, bedreigingen, handelingen, gebaren of eenzijdige geschriften. Dit gedrag kan gebaseerd zijn op een discriminatiegrond, zoals leeftijd, burgerlijke staat, geboorte, vermogen, geloof of levensbeschouwing, politieke overtuiging, syndicale overtuiging, taal, huidige of toekomstige gezondheidstoestand, een handicap, een fysieke of genetische eigenschap, sociale afkomst, nationaliteit, zogenaamd ras, huidskleur, afkomst, nationale of etnische

	afstamming, geslacht, seksuele geaardheid, genderidentiteit, genderexpressie, seksekenmerken, zwangerschap, bevalling, geven van borstvoeding, moederschap, adoptie, medisch begeleide voortplanting, geslachtsverandering, vader- en meemoederschap.
--	---

De definities van seksueel misbruik, seksueel wangedrag, seksuele intimidatie, seksuele uitbuiting en seksuele dwang in *punt 1.2. Bescherming van kinderen en jongeren* zijn ook van toepassing op volwassenen.

1.4. Bescherming van middelen

De bescherming van middelen is de verantwoordelijkheid van SOS Kinderdorpen om fraude, corruptie en ander misbruik met betrekking tot de activa van SOS Kinderdorpen te voorkomen en aan te pakken.

De belangrijkste definities hieronder zijn ontleend aan [de anticorruptieregelgeving](#) van SOS CVI uit 2024.

Term	Definitie
Misbruik van discretionaire bevoegdheid	Onjuist gebruik van beoordelings- of beslissingsbevoegdheid
Witwassen van geld	Verhulling van de herkomst van geldbedragen die zijn verkregen door corruptie, vaak via overschrijvingen via buitenlandse banken of legitieme bedrijven.
Geschenk	Iets dat vrijwillig gegeven wordt, zonder daar iets voor terug te verwachten
Dwang	De praktijk waarbij een andere partij wordt gedwongen om tegen haar wil te handelen door middel van intimidatie, bedreigingen of enige andere vorm van druk of geweld. Dit wordt vaak gebruikt voor afpersingsdoeleinden
Collusie/samenzwering	Een geheime afspraak tussen twee of meer partijen met het doel een verwerpelijk doel te bereiken, waaronder het uitoefenen van ongepaste invloed op de handelingen van een andere partij.
Belangenconflict	Situatie waarin de professionele, financiële, familiale, politieke of privébelangen van een persoon zijn of haar oordeel bij de uitoefening van zijn of haar taken ten aanzien van de organisatie kunnen beïnvloeden.
Vriendjespolitiek	Gunstige behandeling van vrienden of partners bij de verdeling van middelen en functies, zonder rekening te houden met hun objectieve kwalificaties.
Corruptie	Misbruik van macht voor persoonlijk gewin.
Seksuele corruptie	Misbruik van toevertrouwde macht om seksuele gunsten te verkrijgen in ruil een dienst of voordeel dat door die macht kan worden verkregen.

Verduistering	Frauduleuze toe-eigening van fondsen of middelen die wettelijk zijn toevertrouwd aan een persoon in diens formele functie als vertegenwoordiger of voogd.
Verduistering van middelen	Elke handeling waarbij een personeelslid (of een commissielid) middelen van een organisatie verduistert of zich toe-eigent voor persoonlijk gewin.
Risicobeoordeling	Systematisch proces voor het beoordelen van de risico's of gevaren die een activiteit of onderneming met zich mee kan brengen.
Afpersing	Elke handeling waarbij intimidatie, angst of bedreigingen worden gebruikt om iemand te dwingen iets te doen of mee te werken.
Favoritisme	Bevooroordeelde verdeling van middelen en functies op basis van persoonlijke voorkeuren.
Financiering van terrorisme	Inzameling en verwerking van fondsen om middelen te verstrekken aan terrorisme.
Fraude	Activiteit die gebaseerd is op bedrog met als doel zich te verrijken.
Financieel misdrijf	Elke vorm van misdrijf waarbij geld of andere middelen van een organisatie worden toegeëigend om een financieel of professioneel voordeel te behalen
Corruptiebestrijding	Alle maatregelen die gericht zijn op de bestrijding van corruptie.
Nepotisme	Vorm van vriendjespolitiek waarbij familieleden betrokken zijn en waarbij een persoon zijn macht misbruikt om banen of andere gunsten voor zijn naasten te verkrijgen.
Faciliterende betaling	Kleine omkoping om de uitvoering van een gangbare of noodzakelijke handeling die via legale of andere kanalen zou moeten worden verkregen te verzekeren of bespoedigen.
Omkoping	Het aanbieden of uitwisselen van geld, diensten of andere waardevolle zaken met als doel het oordeel of gedrag van een persoon in een machtspositie te beïnvloeden. Het is niet noodzakelijk dat de persoon in kwestie het voordeel rechtstreeks ontvangt: dit voordeel kan worden toegekend aan een echtgenoot, een kind, een andere naaste, een vriend of zelfs in de vorm van een gift aan een politieke partij.
Verantwoording	Verplichting voor een persoon of organisatie om verantwoordelijkheid te nemen voor zijn/haar activiteiten en deze op transparante wijze openbaar te maken. Dit omvat verantwoordelijkheden met betrekking tot besluitvorming, geld of toevertrouwde onroerende goederen.
Middelen	Alles wat economische waarde heeft en in het bezit is van een organisatie of persoon in bezit is.
Kick back	Achteraf betaalde steekpenning in ruil voor een gunst of een verwerpelijke dienst.
Beheersysteem	Een reeks onderling samenhangende of op elkaar inwerkende elementen van een organisatie om beleid en doelstellingen vast te stellen en processen om die doelstellingen te bereiken.
Diefstal	Het zich op oneerlijke wijze toe-eigenen van iets dat aan iemand anders toebehoort, en het behouden.

2. Toepassingsgebied en regelgevend kader

2.1. Toepassingsgebied

Het integriteitsbeleid is van toepassing op:

- **Deelnemers aan projecten in België** die rechtstreeks worden ondersteund door **SOS Kinderdorpen België**, waaronder kinderen, jongeren en volwassenen;
- **Personeel, vrijwilligers, medewerkers, partners** en alle andere personen die met of namens SOS Kinderdorpen België werken;
- **Leden van de Raad van Bestuur** van SOS Kinderdorpen België.

Het integriteitsbeleid is niet van toepassing op **deelnemers die indirect worden ondersteund door SOS Kinderdorpen België** in het kader van een project dat wordt uitgevoerd door een lidorganisatie van SOS CVI via een partnerschapsovereenkomst. In dat geval geldt het principe dat elk incident door de aangesloten vereniging zelf wordt behandeld⁸. Het integriteitsbeleid geeft alleen in *hoofdstuk 5.3* preventieve maatregelen met betrekking tot aangesloten partnerverenigingen.

Dit document is bedoeld voor intern gebruik. Het dient als leidraad voor alle hierboven genoemde personen.

2.2. Naleving van de regelgevende kaders op het gebied van integriteit

Het begrip "integriteit" is de afgelopen jaren aanzienlijk geëvolueerd en uitgebreid. Hieronder volgt een lijst van de belangrijkste wetten en voorschriften die door SOS Kinderdorpen België worden toegepast. Deze lijst is niet volledig⁹.

2.2.1. Op internationaal en Europees niveau

- 1989, [VN Verdrag inzake de Rechten van het Kind](#);
- 2002, Keeping Children Safe, [Internationale normen voor kindbescherming](#);
- 2019, [Europese richtlijn inzake klokkenluiders](#).

2.2.2. Op Belgisch niveau

- 1965, [Wet tot instelling van de arbeidsreglementen](#);
- 1996, Wet betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk;
- 1997, [Gedragscode](#) van de Jeugdhulp van de Franse Gemeenschap;
- 2013, Vlaams decreet inzake de integrale jeugdhulp;
- 2018, [Decreet houdende het wetboek van preventie, hulpverlening aan de jeugd en jeugdbescherming](#);

⁸ SOS CVI, *Reglement voor het beheer van incidenten in verband met laakbaar gedrag*, 2023.

⁹ Een meer gedetailleerde lijst is beschikbaar in i-Force, *Qualitative assessment of the policies and procedures on integrity of SOS Children's Villages Belgium*, 30 november 2021 (vertrouwelijk).

- 2018, Belgisch integriteitshandvest van het ministerie van Internationale Samenwerking (DGD);
- 2022, Belgische wet inzake de bescherming van klokkenluiders in de privésector;
- 2023, [Koninklijk besluit tot verheffing van het bestaande integriteitscharter inzake de ontwikkelingssamenwerking tot nationale standaard voor het integriteitsbeleid en tot oprichting van een centraal meldpunt voor slachtoffers van misbruik in de Ontwikkelingssamenwerking](#)
- 2025, [Ethische code](#) van de vzw voor ethiek bij fondsenwerving (AERF).

2.2.3. Op het niveau van SOS Kinderdorpen

Als lid van de SOS CVI moet SOS Kinderdorpen België zich ook houden aan alle grondbeginselen, beleidslijnen en voorschriften van SOS CVI die bindend zijn voor alle aangesloten verenigingen, in het bijzonder:

- 2008, [Inclusiebeleid](#);
- 2013, [Kwaliteitsnormen voor goed bestuur en verantwoordelijkheid](#);
- 2014, [Beleid inzake gelijkheid tussen vrouwen en mannen](#);
- 2016, [SOS Kinderdorpen: onderzoeken naar kinderbescherming](#);
- 2020, [Reglement inzake seksueel wangedrag](#);
- 2023, [Reglement inzake de gedragscode](#);
- 2023, [Beleid inzake de bescherming van kinderen en jongeren](#);
- 2023, [Reglement inzake de bescherming van kinderen en jongeren](#);
- 2023, [Reglement inzake het beheer van incidenten van wangedrag](#);
- 2023, [Reglement inzake onderzoeken naar beroepsfouten](#);
- 2024, [Anticorruptieregelgeving](#).

3. Verklaring over de waarden

De definitie van integriteit legt de nadruk op het voldoen aan een geheel van waarden, principes en ethische normen. De waarden van SOS Kinderdorpen België en haar gedragscode worden hieronder weergegeven.

3.1. Waarden

De waarden van SOS Kinderdorpen België zijn de waarden van SOS CVI, zoals beschreven in het document '[Living our values](#)' (juni 2022).

Moed, betrokkenheid, vertrouwen en verantwoordelijkheid: dat zijn de fundamentele overtuigingen en houdingen waarop de organisatie is gebouwd en die haar hoekstenen vormen. Deze duurzame waarden sturen de acties, beslissingen en relaties van de organisatie bij het vervullen van haar missie.

Moed: we ondernemen actie

We stellen traditionele methoden voor residentiële jeugdhulp ter discussie en blijven pioniers op het gebied van innovatieve benaderingen van opvang van kinderen en jongeren. We helpen kinderen die niemand anders hebben om op terug te vallen. Met een gevoelige maar zelfverzekerde aanpak zijn we vastberaden om vragen te stellen, te leren en actie te ondernemen voor kinderen over de hele wereld.

Betrokkenheid: we komen onze beloften na

We zijn vastbesloten om generaties kinderen te helpen een beter leven te leiden. Om dit te bereiken, onderhouden we duurzame relaties met onze donateurs, onze medewerkers en de lokale gemeenschappen waarin we verankerd zijn. We zijn ervan overtuigd dat een langdurig engagement een significante en duurzame impact heeft.

Vertrouwen: we geloven in elkaar

We geloven in ieders capaciteiten en potentieel. We steunen en respecteren elkaar en creëren een omgeving waarin we onze verantwoordelijkheden met vertrouwen kunnen nemen. In een klimaat van vertrouwen worden we gestimuleerd om onze ervaringen te delen en van elkaar te leren.

Verantwoordelijkheid: we zijn betrouwbare partners

Sinds 1963 hebben we een vertrouwensband opgebouwd met donateurs, overheden en andere partners die ons ondersteunen bij onze missie. Onze grootste verantwoordelijkheid is het welzijn van kinderen te waarborgen door hoge zorgstandaarden te hanteren. Om dit te bereiken, verbinden we ons ertoe alle fondsen en middelen op een verstandige, respectvolle en verantwoordingelijke manier te gebruiken.

3.2. Gedragscode

De waarden worden vertaald in een gedragscode. SOS Kinderdorpen België past de gedragscode van SOS CVI toe, die in maart 2023 is bijgewerkt en in 2024 door SOS Kinderdorpen België is herzien.

De gedragscode is essentieel om gemeenschappelijke verwachtingen te creëren met betrekking tot aanvaardbaar gedrag. Het uiteindelijke doel is het bevorderen van een veilige omgeving waar iedereen de kans krijgt om zijn of haar volledige potentieel te realiseren, waar onze middelen verstandig worden beheerd en gebruikt en waar het belang van de kinderen en jongeren voor wie wij zorgen, wordt bevorderd. Daarnaast is de gedragscode bedoeld om de veiligheid en waardigheid te beschermen van volwassen deelnemers aan de projecten en leden van de lokale gemeenschappen waarin wij werken.

De gedragscode is van toepassing op iedereen die op eender welke wijze, op elk niveau en op elk moment met of namens SOS Kinderdorpen werkt. Dit omvat leden van de Raad van Bestuur (waaronder de voorzitter, vicevoorzitter en nationale directeuren), betaald personeel, vrijwilligers en andere personen met erefuncties, consultants, stagiaires, partners, waaronder donateurs, bezoekers, verkopers en leveranciers.

4. Functies en verantwoordelijkheden

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste functies wat betreft integriteit binnen SOS Kinderdorpen België beschreven. Sommige functies zijn wettelijk verplicht, terwijl anderen vrijwillig zijn ingesteld om het algemene integriteitsbeleid te versterken.

Voor elke rol wordt de benoemingsmethode uitgelegd en worden de verantwoordelijkheden gedetailleerd beschreven volgens de vier stappen van het integriteitsbeleid: (i) preventie, (ii) melding en behandeling, (iii) verantwoordingsplicht en (iv) leren en verbeteren.

4.1. Verplichte functies

Vijf functies zijn verplicht op grond van de Belgische wetgeving.

4.1.1. Integriteitsverantwoordelijke

Het koninklijk besluit dat het bestaande integriteitshandvest voor ontwikkelingssamenwerking tot nationale norm verheft, maakt de aanstelling van een integriteitsverantwoordelijke verplicht¹⁰.

<u>Benoeming</u>	De integriteitsverantwoordelijke wordt door de nationaal directeur benoemd op basis van zijn competenties voor een onbepaalde duur.
<u>Verantwoordelijkheden</u>	<i>Preventie:</i> (1) Jaarlijkse actieplannen voorstellen om integriteit beter te integreren op organisatieniveau volgens de vier fasen van het beleid: preventie, melding en behandeling, verantwoordingsplicht en leren en verbeteren; (2) Deze actieplannen uitvoeren om de beoogde resultaten binnen de gestelde termijn te behalen; (3) Verslag uitbrengen aan de nationaal directeur over de voortgang die is geboekt bij het integreren van integriteit op organisatieniveau. <i>Meldings- en behandelingsmechanisme: n.v.t.</i> <i>Verantwoordingsplicht:</i> (1) Zorgen voor het opstellen en publiceren van integriteitsrapporten;

¹⁰ Overeenkomstig artikel 10 van het koninklijk besluit wordt het integriteitshandvest juridisch bindend. Punt 10 van het integriteitshandvest bepaalt: "We werken actief samen met andere actoren om deze maatregelen te implementeren, bestaande praktijken verder te ontwikkelen en onze systemen voortdurend te verbeteren." Om "onze systemen voortdurend te verbeteren" is een integriteitsverantwoordelijke nodig om de veranderingen op het vlak van integriteit binnen de organisatie te beheren.

	<i>Leren en verbeteren:</i> (1) Het leer- en verbeteringsproces faciliteren voor belanghebbenden.
--	---

4.1.2. Integriteitsadviseur

Het koninklijk besluit dat het bestaande integriteitshandvest voor ontwikkelingssamenwerking tot een nationale norm maakt, maakt de aanstelling van een integriteitsadviseur verplicht¹¹.

<u>Benoeming</u>	De integriteitsadviseur wordt voor onbepaalde tijd benoemd door de nationale directeur op basis van zijn competenties. Bij SOS Kinderdorpen België worden de twee functies van "Integriteitsverantwoordelijke" en "Integriteitsadviseur" gecombineerd.
<u>Verantwoordelijkheden</u>	<i>Preventie:</i> (1) De contactpersoon zijn binnen de organisatie aan wie iemand in alle vertrouwen advies kan vragen over integriteit en mogelijke schendingen. <i>Meldings- en behandelingsmechanisme:</i> n.v.t. <i>Verantwoording:</i> n.v.t. <i>Leren en verbeteren:</i> n.v.t.

4.1.3. Beheerder van integriteitsklachten

Het koninklijk besluit dat het bestaande integriteitshandvest voor ontwikkelingssamenwerking tot een nationale norm maakt, maakt de aanstelling van een beheerder van integriteitsklachten verplicht¹².

¹¹ Overeenkomstig artikel 10 van het koninklijk besluit wordt het integriteitshandvest juridisch bindend. Punt 3 van het integriteitshandvest bepaalt dat "onze medewerkers en vrijwilligers zich in alle vertrouwen tot een persoon kunnen wenden voor advies over integriteit en mogelijke schendingen daarvan".

¹² Overeenkomstig artikel 10 van het koninklijk besluit wordt het integriteitshandvest juridisch bindend. Punt 6 van het integriteitshandvest bepaalt dat "wij een vertrouwelijk contactpunt ter beschikking stellen waar medewerkers, Partners, begunstigen of slachtoffers kunnen hun klachten over schendingen van de integriteit indienen. Wij zorgen ervoor dat de gemelde gevallen snel worden opgevolgd".

<u>Benoeming</u>	De beheerder van integriteitsklachten wordt voor onbepaalde tijd benoemd door de nationale directeur op basis van zijn competenties. Binnen SOS Kinderdorpen België is het nationaal aanspreekpunt voor kindveiligheid Point verantwoordelijk voor het beheer van integriteitsklachten. Het nationaal aanspreekpunt voor kindveiligheid behandelt al klachten met betrekking tot kindveiligheid, dus is het logisch om zijn mandaat als klachtenbeheerder uit te breiden naar alle soorten klachten (klachten met betrekking tot de bescherming en veiligheid van kinderen, volwassenen en eigendommen).
<u>Verantwoordelijkheden</u>	<i>Preventie:</i> n.v.t. <i>Meldings- en behandelingsmechanisme:</i> (1) Ontvangen en analyseren van klachten rond integriteit die via verschillende kanalen binnenkomen, waaronder klachten die worden gericht aan integrity@sos-villages-enfants.be; (2) Klachten registreren in het daarvoor bestemde register (incidenten met betrekking tot de bescherming van kinderen, volwassenen en eigendommen); (3) Identificeren van de personen die deel zullen uitmaken van het integriteitscomité voor de volgende stappen van het meldings- en responsmechanisme; (4) De verschillende stappen van het meldings- en responsmechanisme volgen en het integriteitscomité begeleiden; (5) Het dossier opvolgen totdat het wordt afgesloten; (6) Jaarlijks een rapport opstellen over het aantal gevallen en de follow-up daarvan; <i>Verantwoordingsplicht:</i> (1) Informatie over integriteitsgevallen (kinderen, volwassenen en middelen) verzamelen met het oog op het opstellen van interne en externe rapporten; <i>Leren en verbeteren:</i> (1) Trends in het integriteitsregister analyseren en indien nodig preventieve maatregelen voorstellen aan de integriteitsverantwoordelijke.

4.1.4. Vertrouwenspersoon

De Belgische wetgeving vereist het aanstellen van een vertrouwenspersoon. Organisaties met meer dan 50 werknemers moeten ten minste één vertrouwenspersoon aanwijzen in het kader van de preventie van psychosociale risico's op het werk.¹³

De vertrouwenspersoon is het aanspreekpunt voor werknemers bij problemen in verband met psychosociale risico's op het werk (waaronder pesten, seksuele intimidatie, agressie, stress, conflicten, enz.). De vertrouwenspersoon heeft een geheimhoudingsplicht, ook ten opzichte van de werkgever. Zijn werk is toekomstgericht, hij heeft een objectieve en onpartijdige houding en mag geen oordeel vellen over de werkprestaties van een werknemer.

<u>Benoeming</u>	Vertrouwenspersonen worden door de nationale directeur benoemd voor een periode van twee jaar, die automatisch wordt verlengd, tenzij de nationale directeur of de vertrouwenspersonen zelf anders beslissen. Ze moeten een opleiding van vijf dagen volgen voordat ze deze functie kunnen uitoefenen. SOS Kinderdorpen België voorziet twee vertrouwenspersonen: één persoon voor de Belgische projecten in Wallonië (Franstalig) en één persoon voor alle andere medewerkers (Nederlandstalig).
<u>Verantwoordelijkheden</u>	<i>Preventie:</i> (1) Een dialoog op gang brengen in geval van een conflict (tussen werknemers of tussen een werknemer en een leidinggevende) om oplossingen te vinden en te voorkomen dat er een klacht wordt ingediend; <i>Meldings- en behandelingsmechanisme:</i> n.v.t. <i>Verantwoording:</i> n.v.t. <i>Leren en verbeteren:</i> (1) De geleerde lessen delen en verbeteringen voorstellen in de preventiefase aan de integriteitsverantwoordelijke, indien van toepassing.

¹³ Overeenkomstig de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, zoals gewijzigd door de wet van 28 februari 2014 tot aanvulling van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk met betrekking tot de preventie van psychosociale risico's op het werk, met name geweld, pesterijen en seksuele intimidatie op het werk.

4.1.5. Preventieadviseur op het werk

Deze functie is een vereiste van de Belgische wetgeving¹⁴.

<u>Benoeming</u>	De interne preventieadviseur op het werk wordt voorgedragen aan het Comité voor preventie en bescherming op het werk, dat zijn benoeming goedkeurt.
<u>Verantwoordelijkheden</u>	<i>Preventie:</i> (1) De werkgever helpen bij de toepassing van de maatregelen waarin de Belgische wetgeving over welzijn op het werk voorziet. <i>Meldings- en behandelingsmechanisme:</i> n.v.t. <i>Verantwoording:</i> n.v.t. <i>Leren en verbeteren:</i> n.v.t.

4.2. Andere functies en comités -sleutelfiguren

Vanwege haar missie en doelgroep (kinderen en jongeren) heeft SOS Kinderdorpen België andere belangrijke functies en comités ingesteld om een cultuur van integriteit - de bescherming en het welzijn van kinderen en jongeren - binnen de organisatie te versterken.

4.2.1. Nationaal aanspreekpunt voor kindveiligheid

<u>Benoeming</u>	Een nationaal aanspreekpunt voor kindveiligheid wordt door de nationale directeur voor onbepaalde tijd benoemd. Het nationaal aanspreekpunt voor kindveiligheid kan indien nodig worden bijgestaan door een collega voor projecten in Vlaanderen of Wallonië.
<u>Verantwoordelijkheden</u>	<i>Preventie:</i> (1) Ervoor zorgen dat elke nieuwe medewerker een introductiesessie over kindveiligheid krijgt. <i>Meldings- en behandelingsmechanisme:</i> (in geval van incidenten tussen kinderen) (1) Ontvangen en analyseren van meldingen rond kindveiligheid die via verschillende kanalen binnenkomen, in het bijzonder de meldingen afkomstig van begeleiders en van de opgevangen kinderen zelf binnen SOS Kinderdorpen België;

¹⁴ Artikel 42 van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van werknemers tijdens de uitvoering van hun werk.

	(2) Het opvolgen van de verschillende stappen van het meldings- en behandelingsmechanisme voor incidenten en de Comités voor Kindveiligheid begeleiden; (3) Het incident opvolgen totdat het is afgerond. <i>Verantwoordingsplicht:</i> n.v.t. <i>Leren en verbeteren:</i> (1) Analyseer trends en stel indien nodig preventieve maatregelen voor.
--	---

4.2.2. Aanspreekpunt Integriteit van de Raad van Bestuur

<u>Benoeming</u>	Een lid van de Raad van Bestuur (RvB) wordt door de Raad van Bestuur aangewezen als aanspreekpunt voor integriteit.
<u>Verantwoordelijkheden</u>	<i>Preventie:</i> n.v.t. <i>Meldings- en behandelingsmechanisme:</i> (1) Deelnemen aan het besluitvormingsproces tijdens de acht stappen van het mechanisme voor het melden en behandelen van incidenten¹⁵; (2) Beslissingen nemen tijdens Stap 2 'Beslissing over onmiddellijke maatregelen' en Stap 4 'Beslissing over concrete maatregelen'; (3) Indien nodig, een buitengewone vergadering (ad hoc) van de Raad van Bestuur bijeenroepen om alle leden te informeren of om specifieke maatregelen rond het incident goed te keuren, of wanneer het incident betrekking heeft op een lid van de directie SOS Kinderdorpen België van SOS Kinderdorpen; (4) Indien nodig het incident doorgeven aan de federatie SOS CVI; (5) Of een vergadering van de Raad van Bestuur bijeenroepen zodat deze als 'vervangende autoriteit' kan optreden en het 'secundaire trauma' van het personeel kan behandelen wanneer de bevoegde instanties (zoals politie of rechtbank) geen bevredigende respons geven op het incident; <i>Verantwoordingsplicht:</i> (1) Ieder kwartaal een punt over integriteit op de agenda van de gewone vergaderingen van de Raad van Bestuur zetten om

¹⁵ Zie punt 6.2 van dit document.

	de voortgang van incidenten rond integriteit te presenteren; <i>Leren en verbeteren:</i> (1) Een agendapunt over integriteit opnemen in de algemene vergadering om stil te staan bij de geleerde lessen en de verbeteringen die op dit vlak kunnen worden aangebracht.
--	---

4.2.3. Externe deskundigen

<u>Benoeming</u>	SOS Kinderdorpen België kan afhankelijk van de situatie (Belgische projecten in Wallonië of Vlaanderen, betrokken persoon, complexiteit van de zaak, enz.) advies of ondersteuning vragen aan externen. De nationale directeur kan hen uitnodigen om op <i>ad-hocbasis</i> als externe deskundigen op te treden.
<u>Verantwoordelijkheden</u>	<i>Preventie:</i> n.v.t. <i>Meldings- en behandelingsmechanisme:</i> (1) Deelnemen aan het Integriteitscomité van Stap 2 '<i>Beslissing over onmiddellijke maatregelen</i>' tot Stap 8 '<i>Lessen</i>'; <i>Verantwoordingsplicht:</i> n.v.t. <i>Leren en verbeteren:</i> (1) De lessen delen met de integriteitsverantwoordelijke, indien van toepassing.

4.2.4. Integriteitscomité (nationaal niveau)

<u>Samenstelling</u>	De samenstelling van het Integriteitscomité is flexibel. Het bestaat uit ten minste drie personen en omvat altijd de beheerder van integriteitsklachten. De andere leden kunnen zijn: - De team leader of projectcoördinator wanneer de betrokken persoon een lid van zijn team is; - De nationale directeur; - De integriteitsadviseur; - Bij complexe of ernstige gevallen en gevallen met een hoog reputatierisico kan het Aanspreekpunt Integriteit van de Raad van Bestuur worden ingeschakeld; - Indien nodig kan een externe deskundige deel uitmaken van het Integriteitscomité.
----------------------	---

<u>Verantwoordelijkheden</u>	<i>Preventie:</i> n.v.t. <i>Meldings- en behandelingsmechanisme:</i> (1) Klachten behandelen zodra ze worden ontvangen, vanaf Stap 2 'Beslissing over onmiddellijke maatregelen' tot Stap 8 'Leren'; <i>Verantwoording:</i> n.v.t. <i>Leren en verbeteren:</i> n.v.t.
<u>Werking</u>	Het Integriteitscomité besluit om bijeen te komen of vergaderingen te organiseren met een bepaalde frequentie, afhankelijk van het type incident.

In paragraaf 6. *Mechanisme voor het melden en behandelen van incidenten* wordt uitgelegd welke soorten incidenten door het Integriteitscomité worden behandeld.

4.2.5. Comités voor Kindveiligheid (lokaal niveau)

Voor de nationale projecten van SOS Kinderdorpen België zijn lokale comités voor kindveiligheid voorzien.

<u>Samenstelling</u>	De Comités voor Kindveiligheid (��n voor projecten in Wallonië en één voor projecten in Vlaanderen) bestaan uit minstens drie personen.
<u>Verantwoordelijkheden</u>	<i>Preventie:</i> (1) Verbetering van de preventie op het gebied van kindveiligheid in het kader van Belgische projecten; <i>Melden en behandelen:</i> (2) Klachten behandelen zodra ze worden ontvangen, vanaf Stap 2 'Beslissing over onmiddellijke maatregelen' tot Stap 8 'Leren'; <i>Verantwoordingsplicht:</i> (3) Incidenten (anoniem) melden aan de beheerder integriteitsklachten; <i>Leren en verbeteren:</i> Bespreek incidenten en trek er lessen uit.
<u>Werking</u>	De comités voor Kindveiligheid komen regelmatig bijeen. Zij bepalen zelf hoe vaak zij vergaderen.

4.3. Integriteit is een zaak van iedereen

Zoals vermeld in het Reglement inzake de gedragscode (2023), **verplicht** de gedragscode iedereen die met of voor SOS Kinderdorpen werkt **om alle bezorgdheden** over mogelijke of daadwerkelijke schendingen van de gedragscode **te melden**.

5. Preventieve maatregelen van Kinderdorpen

Preventie vormt de ruggengraat van het integriteitsbeleid en is van groot belang voor het creëren en handhaven van een integriteitscultuur binnen de organisatie.

Er bestaan verschillende soorten preventiemaatregelen, zowel voor personen die met of voor SOS Kinderdorpen België werken (5.1), voor de organisatie (5.2) als voor partners (5.3).

5.1. Preventiemaatregelen ten aanzien van personen

SOS Kinderdorpen België heeft preventieve maatregelen ingevoerd in drie fasen van de levenscyclus van werknemers: (5.1.1) aanwerving, (5.1.2) integratie en (5.1.3) betrokkenheid.

5.1.1. Aanwerving

Tijdens de wervingsfase worden verschillende controles uitgevoerd voordat personeel, vrijwilligers, medewerkers, partners en andere personen die met of namens SOS Kinderdorpen België werken, worden aangeworven. Deze preventieve maatregelen omvatten onder meer, maar niet uitsluitend:

- Het verkrijgen van een uittreksel uit het strafregister: Voordat een nieuw personeelslid wordt aangeworven, moet een uittreksel uit het strafregister worden opgevraagd. Dit document wordt vervolgens regelmatig opgevraagd volgens de voorwaarden die zijn vastgesteld door de Waalse diensten voor jeugdhulpverlening. Dit wordt ook opgevraagd bij werknemers van de Vlaamse projecten. Het uittreksel uit het strafregister kan ook worden gevraagd aan externe consultants die voor SOS Kinderdorpen België werken, afhankelijk van hun mate van betrokkenheid bij kinderen en jongeren.
- Het opvragen van referenties: Er worden systematisch referenties geraadpleegd bij voormalige werkgevers voordat de aanwerving van een nieuw personeelslid wordt goedgekeurd. Deze kunnen ook worden opgevraagd bij consultants.
- Ondertekening van de gedragscode: Dit is verplicht voor personeel, vrijwilligers, vennoten, partners en alle andere personen die met of namens SOS Kinderdorpen België werken, met inbegrip van de leden van de Raad van Bestuur.

5.1.2. Integratie

Integratie vindt plaats zodra de werkgever een nieuw personeelslid in dienst heeft genomen. Wat de integratie betreft, omvatten de preventieve maatregelen onder meer, maar niet uitsluitend:

- Een introductie over integriteit door de integriteitsverantwoordelijke;

- Een introductie over kindveiligheid door het nationaal aanspreekpunt voor kindveiligheid;
- Het doorgeven van informatie over bepaalde specifieke aspecten van de bescherming van volwassenen, door het hoofd personeelszaken.

5.1.3. Betrokkenheid

De betrokkenheidsfase begint doorgaans zodra de werknemer goed is ingewerkt in zijn werk. Deze fase heeft betrekking op strategieën die erop gericht zijn de cultuur en waarden van de organisatie te bevorderen en in stand te houden, ervoor te zorgen dat werknemers zich betrokken en gemotiveerd voelen, en een positieve organisatiecultuur te waarborgen tijdens deze fase van de werkcyclus.

Wat betrokkenheid betreft, omvatten de preventieve maatregelen onder meer, maar niet uitsluitend:

- Voor integriteit: Opfrismomenten door de integriteitsverantwoordelijke en een herinnering om het samenwerkingsplatform van federatie SOS CVI te bezoeken, in het bijzonder de hubs '*Sauvegarde*' (bescherming) en de hub '*Prévention et la protection contre le harcèlement sexuel, l'exploitation et les abus (PSHEA)*' (preventie en bescherming tegen seksuele intimidatie, uitbuiting en misbruik).
- Voor kindveiligheid: opleidingen voor werknemers, zoals de online training SOS Virtual Child Safeguarding, of de uitnodiging om de hub '*Sauvegarde des enfants et des jeunes*' (Bescherming van kinderen en jongeren) te raadplegen.

5.2. Preventiemaatregelen binnen de organisatie

SOS Kinderdorpen België heeft een *intern controlebeleid*¹⁶ dat deel uitmaakt van de preventieve maatregelen rond integriteit binnen de organisatie. Het interne controlekader van SOS Kinderdorpen België is gebaseerd op het interne controlekader COSO, een internationaal erkend kader dat door tal van organisaties over de hele wereld wordt gebruikt. Dit kader omvat vijf onderling afhankelijke elementen gebaseerd op de controledoelstellingen:

1. De controleomgeving
2. De risico's
3. Controleactiviteiten
4. Informatie en communicatie
5. Monitoring van de controleomgeving

Voor meer details verwijzen wij u naar het *interne controlebeleid*.

5.3. Preventieve maatregelen met betrekking tot partners

SOS Kinderdorpen België heeft preventieve maatregelen genomen ten aanzien van partners, of

¹⁶ SOS Kinderdorpen België, *Interne controleprocedure*, 2024.

het nu gaat om bedrijven, stichtingen of individuele donateurs (5.3.1) of organisaties (5.3.2).

5.3.1. Bedrijven, stichtingen en individuele donateurs

SOS Kinderdorpen België heeft een beleid ontwikkeld om de organisatie te begeleiden bij de keuze van partnerschappen, in het bijzonder met bedrijven, stichtingen en individuele donateurs: het *ethisch beleid van SOS Kinderdorpen België voor grote donaties*. Dit beleid is gebaseerd op de richtlijnen voor partnerschappen met de privésector (mei 2015) van SOS CVI. Het leidende principe is dat elk partnerschap met bedrijven, stichtingen of particuliere donateurs in overeenstemming moet zijn met de doelstellingen en waarden van de organisatie, waaronder respect voor het belang van het kind.

Naast het beleid zijn er ook een aantal instrumenten ontwikkeld, waaronder het *due diligence-proces*, de *beslissingsmatrix voor het aangaan van partnerschappen met bedrijven* en een *informatiefiche over integriteit*.

5.3.2. Lidorganisaties van SOS CVI

Voor internationale projecten werkt SOS Kinderdorpen België voornamelijk samen met de lidorganisaties van de federatie SOS CVI. Bij zo'n partnerschap wordt altijd afgestemd op het vlak van missie, waarden, beleid en projectaanpak.

Er bestaat een *partnerschapsbeleid*, waarvan de belangrijkste punten rond integriteit hier worden toegelicht.

SOS Kinderdorpen België geeft de voorkeur aan langdurige partnerschappen met lidorganisaties, waardoor een vertrouwensrelatie kan worden opgebouwd.

- Alvorens een nieuw partnerschap aan te gaan
 - SOS Kinderdorpen België heeft een checklist opgesteld om alle nodige informatie te verzamelen om een weloverwogen beslissing te kunnen nemen over het aangaan van een nieuw partnerschap met de lidorganisatie. Deze checklist bevat criteria over de drie pijlers van integriteit (bescherming en veiligheid van kinderen en jongeren, bescherming van volwassenen en bescherming van middelen).
- Bij het formaliseren van de partnerschapsovereenkomst:
 - Een specifieke 'integriteitsclausule' wordt opgenomen in elke tripartiete partnerschapsovereenkomst tussen SOS Kinderdorpen België, de lidorganisatie en SOS CVI.
 - Daarnaast worden ook een specifiek doel en een budget voor capaciteitsversterking en ervaringsuitwisseling opgenomen in een meerjarige partnerschapsovereenkomst met de lidorganisatie. Dit onderdeel van capaciteitsopbouw kan, afhankelijk van de vastgestelde noden, ook activiteiten omvatten die verband houden met integriteit (zoals de bescherming en veiligheid van kinderen en jongeren, bescherming van volwassenen of bescherming van middelen).
- Bij de uitvoering van de partnerschapsovereenkomst:
 - Om toe te zien op de naleving van de integriteitsbepaling in de

SOS Kinderdorpen België vzw - SOS Kinderdorpen België

T. +32 (0) 2 538 57 38 | F. +32 (0) 2 537 31 31 | info@sos-villages-enfants.be -

Munthofstraat 40/1CD 1060 Brussel / Rue de l'Hôtel des Monnaies 40/1CD 1060 Brussel

www.sos-villages-enfants.be - www.sos-kinderdorpen.be

- partnerschapsovereenkomst, baseert SOS Kinderdorpen België zich voornamelijk op de procedures die bij SOS CVI van kracht zijn, in het bijzonder het systeem voor het melden van incidenten rond bescherming (van kinderen).
- Volgens dit systeem ontvangt SOS Kinderdorpen België meldingen van SOS CVI over drie soorten incidenten:
 - (i) Rapport over incidenten rond kindveiligheid
 - (ii) Rapport over corruptie-incidenten
 - (iii) Waarschuwing voor reputatierisico's
 - De criteria die deze incidenten definiëren, zijn de volgende:
 - (i) Het vermoedelijke incident houdt verband met seksueel misbruik en een SOS-medewerker is de vermeende dader;
 - (ii) Er is belangrijke media-aandacht voor het incident, en donateurs, het publiek en/of de overheid tonen of dreigen belangstelling te tonen;
 - (iii) Een incident wordt door de lidorganisatie gemeld en rechtstreeks behandeld door het secretariaat van SOS CVI wegens een belangenconflict.
 - Binnen SOS Kinderdorpen België ontvangen de volgende functies waarschuwingen:

Type incident	Functies
Rapport over incidenten rond kindveiligheid	Nationaal directeur Financieel en administratief verantwoordelijke Nationaal aanspreekpunt voor kindveiligheid Integriteitsverantwoordelijke
Rapport over corruptie-incidenten	Financieel en administratief verantwoordelijke
Waarschuwing voor reputatierisico's	Nationaal directeur Team leader communicatie

- SOS Kinderdorpen België houdt een register bij van alle incidenten met betrekking tot haar partnerorganisaties.
- Wat incidenten op het gebied van kindveiligheid betreft, is er een procedure opgesteld om de gemelde incidenten met betrekking tot de partnerorganisaties op te volgen en indien nodig maatregelen te nemen:
 - (i) De integriteitsverantwoordelijke van SOS Kinderdorpen België informeert de coördinator van het internationale project dat verantwoordelijk is voor de partnerorganisatie over het nieuwe incident;
 - (ii) De integriteitsverantwoordelijke van SOS Kinderdorpen België vraagt indien nodig aanvullende informatie aan het nationaal aanspreekpunt voor kindveiligheid van SOS Kinderdorpen België;
 - (iii) Het nationaal aanspreekpunt voor kindveiligheid van SOS Kinderdorpen België volgt het door SOS CVI vastgestelde communicatiekanaal om informatie op te vragen: SOS Kinderdorpen

- België ⇒ Regionaal contactpunt EUNA voor kindveiligheid ⇒ Contactpunt SOS CVI voor kindveiligheid ⇒ Nationaal aanspreekpunt van de partnerorganisatie voor kindveiligheid;
- (iv) Als er aanvullende informatie nodig is, kan de integriteitsverantwoordelijke van SOS Kinderdorpen België een vergadering op directieniveau aanvragen tussen de drie partijen van de partnerschapsovereenkomst (partnerorganisatie, SOS CVI, SOS Kinderdorpen België) om het incident nader te bespreken.

6. Meldings- en behandelingsmechanisme

In dit hoofdstuk worden de modaliteiten van het mechanisme voor het melden en behandelen van incidenten toegelicht. Dit mechanisme is gebaseerd op een aantal kernprincipes (6.1) en bestaat uit zeven stappen (6.2). De meldingskanalen worden verder toegelicht in punt (6.3), evenals het klachtenbehandelingsmechanisme (6.4) en de mogelijke sancties bij niet-naleving van de regels door het personeel (6.5).

6.1. De kernprincipes

Zoals bepaald in het *Reglement inzake het beheer van incidenten van wangedrag van SOS CVI* (2023), moet het behandelen van alle vermoedelijke gevallen van wangedrag enkele principes volgen, die de verplichting tonen om alle incidenten te onderzoeken en aan te pakken, en verdere schade te voorkomen. Deze principes worden hieronder uiteengezet.

6.1.1. Zorgplicht

SOS CVI en haar lidorganisaties erkennen hun plicht om de personen in hun projecten en organisaties te beschermen tegen schade. De zorgplicht strekt zich uit tot alle personen die betrokken zijn bij het gemelde wangedrag, met inbegrip van overlevende/slachtoffers, getuigen, personen tegen wie een klacht is ingediend en andere personen die bij het incident betrokken zijn, zoals de verantwoordelijken voor het incident en de onderzoekers, alsook tot de middelen die aan de betrokken organisatie zijn toevertrouwd.

6.1.2. Niet schaden

SOS CVI zorgt ervoor dat de maatregelen die worden genomen om op bezorgdheden te reageren, het principe van 'niet schaden' respecteren ten aanzien van de melders, slachtoffers/overlevende, getuigen, personen tegen wie een klacht is ingediend, deelnemers aan het project, personeel, families, leden van de lokale gemeenschap en alle andere personen die mogelijk door het wangedrag worden getroffen of erop reageren. Geen schade berokkenen wordt gedefinieerd als de verantwoordelijkheid van de organisatie om de schade die onbedoeld kan worden veroorzaakt als gevolg van de activiteiten van de organisatie tot een minimum te beperken.

6.1.3. Vertrouwelijkheid

SOS CVI en haar lidorganisaties beschermen de persoonsgegevens van melders, slachtoffers/overlevers, getuigen en personen tegen wie een klacht is ingediend tegen elk ongeoorloofd gebruik van persoonlijke gegevens buiten het beheer van incidenten van wangedrag. De informatie is alleen toegankelijk voor een beperkt aantal bevoegde personen, aangewezen door de verantwoordelijke. Deze toegang geldt uitsluitend om het vastgestelde wangedrag te behandelen. Gegevens en informatie mogen alleen met toestemming van de betrokken personen aan derden worden doorgegeven, tenzij de organisatie hiertoe verplicht is op grond van een specifieke wettelijke verplichting op basis van de nationale of lokale wetgeving (bijvoorbeeld het doorgeven van strafbare feiten aan overheidsinstanties). Er moet bijzondere aandacht worden besteed aan gevallen waarin schade of gevaar kan ontstaan voor zichzelf of voor anderen. Het gaat erom het 'do no harm'-principe na te leven.

6.1.4. Focus op het slachtoffer/de overlever

De wensen, gevoelens, noden en rechten van kinderen en volwassenen die het slachtoffer zijn van wangedrag krijgen in elke fase voorrang. Zonder uitzondering heeft elk kind en elke volwassene die door een fout is getroffen toegang tot passende, toegankelijke, tijdige en kwaliteitsvolle ondersteunende diensten die zijn afgestemd op de noden, ervaringen en keuzes van het individu. Deze aanpak versterkt de autonomie van de betrokkenen.

6.1.5. Focus op het kind en participatie

Alle beslissingen met betrekking tot kinderen worden genomen in het belang van het kind. Dit betekent dat er naar hun mening moet worden geluisterd, dat er rekening moet worden gehouden met hun noden, keuzes en ervaringen, en dat de korte- en langetermijngevolgen van beslissingen moeten worden beoordeeld.

6.1.6. Non-discriminatie en inclusie

Een inclusieve en niet-discriminerende aanpak beseft dat risico's worden beïnvloed door macht en maatschappelijke en organisatorische normen die mensen uitsluiten. Uitsluitingsgronden zijn, onder meer, geslacht, gender, genderidentiteit, ras, etniciteit, huidskleur, taal, leeftijd, seksualiteit, bekwaamheid, inkomen, religie en andere identiteitskenmerken.

6.1.7. Procedure

SOS CVI en haar lidorganisaties reageren op gemelde of vastgestelde gedragingen of handelingen in overeenstemming met dit reglement.

6.1.8. Sectoroverschrijdende aanpak

SOS CVI en haar lidorganisaties handelen niet alleen wanneer ze reageren op wangedrag of misbruik, maar werken samen met andere belanghebbenden en groepen, waaronder nationale autoriteiten, indien en voor zover dat nodig is.

6.1.9. Verantwoordelijkheid

Alle medewerkers en personen die voor SOS CVI en haar lidorganisaties werken, waaronder personeel, vrijwilligers, bestuursleden en andere personen die verbonden zijn aan SOS Kinderdorpen - inclusief partners - zijn verplicht om incidenten te melden in overeenstemming met het beleidskader van SOS CVI en de toepasselijke nationale wetgeving.

6.1.10. Evenredigheid

De reactie is proportioneel aan het wangedrag of het risico en zo weinig ingrijpend als mogelijk.

6.1.11. Professionaliteit

De reactie op alle meldingen van wangedrag is tijdig, gepland, grondig en volledig gedocumenteerd. Beslissingen zijn gebaseerd op vaststaande feiten en zijn eerlijk, onpartijdig en niet-discriminerend.

6.2. Stappen van het meldings- en behandelingsmechanisme

Er is een standaardprocedure opgesteld voor het melden van en reageren op een incident. Deze bestaat uit zeven stappen. Afhankelijk van het incident kan Stap 1 'Onmiddellijke maatregelen' plaatsvinden vóór of na Stap 2 'Rapportage en registratie.'

6.2.1. Stap 1 – Beslissing over onmiddellijke maatregelen

Bescherming van volwassenen, bescherming van middelen en bescherming van kinderen (incidenten tussen volwassenen en kinderen):

- De team leader/projectcoördinator en de beheerder van integriteitsklachten beslissen of onmiddellijke actie nodig is om de situatie veilig te stellen, namelijk als daar een ernstige reden voor is. Als onmiddellijke maatregelen nodig zijn, moeten deze worden goedgekeurd door de nationaal directeur.
- Bij ernstige incidenten wordt de nationaal directeur door de beheerder van integriteitsklachten op de hoogte gebracht. De nationaal directeur beslist of de Raad van Bestuur op de hoogte moet worden gebracht (en brengt deze indien nodig op de hoogte).
- Bij vermoeden van strafbare feiten wordt de zaak door de nationaal directeur aan de gerechtelijke autoriteiten voorgelegd.

Specifiek voor de bescherming van kinderen (incidenten tussen kinderen):

- De aanspreekpunten voor kindveiligheid van elk nationaal project zorgen ervoor dat onmiddellijk maatregelen worden genomen in het belang van de betrokken kinderen. Onmiddellijke maatregelen kunnen het volgende omvatten:
 - Onmiddellijke bescherming en medische of therapeutische hulp voor het slachtoffer van het geweld;
 - Samenwerking met externe autoriteiten;
 - Communicatie met de familie van herkomst of de wettelijke voogden van het kind;
 - Betrekken van andere belangrijke actoren;
 - Aanbevelingen voor SOS-medewerkers.

6.2.2. Stap 2 – Eerste aangifte en ontvangst van de klacht

(Binnen 24 uur na ontvangst van de klacht)

De persoon die problematisch of misbruikend gedrag vermoedt of een psychosociaal risico constateert, doet een melding via de verschillende opties die worden genoemd in punt 6.3.1.

- Voor gevallen die worden gemeld via het e-mailadres integrity@sos-villages-enfants.be, integrity@sos-kinderdorpen.be of via de website, controleert de beheerder van integriteitsklachten of het een integriteitszaak betreft die verband houdt met de organisatie (interne activiteiten). Als de zaak geen verband houdt met integriteit of interne activiteiten, stuurt de beheerder van integriteitsklachten het bericht indien nodig intern door om verdere opvolging te verzekeren of antwoordt die rechtstreeks aan de melder voor verdere begeleiding.
- De projectcoördinator/team leader/ aanspreekpunten voor kindveiligheid delen het meldingsformulier met de beheerder van integriteitsklachten.
- Op basis van dit formulier registreert de beheerder van integriteitsklachten de klacht in het klachtenregister.

Als een lid van de directie (nationaal) betrokken is bij een beschuldiging van wangedrag (zoals gedefinieerd in het verplichte beleid van SOS CVI), wordt het incident behandeld door SOS CVI in samenwerking met de Raad van Bestuur van SOS Kinderdorpen België. Als een lid van de Raad van Bestuur van SOS Kinderdorpen België betrokken is bij de beschuldiging, wordt het incident in zijn geheel doorgegeven aan SOS CVI. In dat geval zijn de procedures voor incidentenbeheer van SOS CVI van toepassing.

6.2.3. Stap 3 – Beoordeling en besluit over concrete maatregelen

Beoordeling:

Bescherming van volwassenen, bescherming van middelen en bescherming van kinderen (incidenten tussen volwassenen en kinderen):

In principe, en zeker wanneer het om een ernstig geval gaat, moet een evaluatie van de situatie met alle betrokken personen (slachtoffer/overlever, dader, getuigen en melder) worden uitgevoerd door twee personen (idealerweise de team leader/projectcoördinator en de beheerder van integriteitsklachten of de lokale aanspreekpunten voor kindveiligheid). Het ontbreken van een tweede persoon mag echter geen belemmering vormen voor het uitvoeren van de beoordeling.

Specifiek voor de bescherming van kinderen (incidenten tussen kinderen):

- De projectcoördinator en de aanspreekpunten voor kindveiligheid verzamelen informatie van alle betrokkenen (slachtoffer van misbruik, initiatiefnemer, getuigen en melder) en stellen indien nodig het incidentrapport en het follow-upformulier op.

Beslissing over concrete maatregelen:

(Binnen 31 werkdagen na het gesprek met de melder)

Bescherming van volwassenen, bescherming van middelen en bescherming van kinderen (incidenten tussen volwassenen en kinderen):

- De personen die de melding beoordelen beslissen - in samenwerking met de beheerder van integriteitsklachten - welke concrete maatregelen moeten worden genomen (zoals sancties, passende ondersteuning, samenwerking met externe autoriteiten en eventuele betrokkenheid van andere belanghebbenden).
- Wanneer de maatregelen organisatiebrede implicaties hebben of een organisatorische impact hebben (bijvoorbeeld sancties of samenwerking met autoriteiten), moet de nationale directeur worden betrokken.
- De beheerder van integriteitsklachten werkt het register bij.

Specifiek voor de bescherming van kinderen (incidenten tussen kinderen):

- Elk incident wordt eerst op lokaal niveau besproken tijdens teamvergaderingen en vervolgens tijdens de maandelijkse vergadering van het Comité voor Kindveiligheid van elk nationaal project en het nationaal aanspreekpunt voor de kindveiligheid (dat ook de

- beheerder van integriteitsklachten is).
- Samen bekijken zij de onmiddellijke maatregelen en beslissen zij welke concrete maatregelen moeten worden genomen.

6.2.4. Stap 4 - Uitvoering van de maatregelen

De projectcoördinator/team leader of het lokaal aanspreekpunt voor kindveiligheid is verantwoordelijk voor het nemen van alle maatregelen. Alle personen die rechtstreeks bij het incident betrokken zijn, worden op de hoogte gebracht van de maatregelen die door deze persoon worden genomen. Ook de persoon die de melding heeft gedaan, wordt op de hoogte gebracht van de follow-up.

6.2.5. Stap 5 - Opvolging van de maatregelen

Na een maand, drie maanden en - indien nodig - zes maanden wordt een update van het incident en de follow-up van de maatregelen uitgevoerd door de persoon die de klacht heeft ontvangen (projectcoördinator/team leader, lokaal Comité voor Kindveiligheid of beheerder van integriteitsklachten). Indien nodig, worden de maatregelen aangepast en worden nieuwe acties ondernomen na overleg met de beheerder van integriteitsklachten en, indien van toepassing, de nationale directeur.

Het incidentrapport, het follow-upformulier en het klachtenregister worden bijgewerkt door de beheerder van integriteitsklachten.

6.2.6. Stap 6 - Afsluiting van het incident

Wanneer de betrokken personen op de juiste wijze zijn geholpen en de te nemen maatregelen zijn vastgelegd, kan het incident worden afgesloten door de projectcoördinator/team leader, het lokaal Comité voor Kindveiligheid en/of de beheerder van integriteitsklachten. De betrokken personen worden op de hoogte gebracht van de genomen beslissingen.

Het klachtenregister wordt bijgewerkt door de beheerder van integriteitsklachten.

6.2.7. Stap 7 - Leren van incidenten

Er wordt een moment van reflectie georganiseerd tussen de team leader/projectcoördinator, het lokaal Comité voor Kindveiligheid en de beheerder van integriteitsklachten. Het doel hiervan is het in kaart brengen van de geleerde lessen, *good practices*, de uitdagingen die moeten worden aangepakt, de impact op het project en de te nemen maatregelen als reactie op dergelijke melding.

De resultaten van deze evaluatie worden geregistreerd en opgeslagen op de nationale server door de beheerder van integriteitsklachten.

6.3. Informatiekanalen

Alle medewerkers van SOS Kinderdorpen België hebben de plicht om elke bezorgdheid over daadwerkelijk of potentieel misbruik te melden. In dit hoofdstuk worden de verschillende kanalen beschreven die beschikbaar zijn in stap 2 van de meldings- en behandelingsmechanismen.

6.3.1. Interne meldingskanalen

Medewerkers van SOS Kinderdorpen België kunnen zich tot verschillende partijen wenden om een probleem aan te kaarten en advies te vragen:

- De beheerder van integriteitsklachten;
- Vertrouwenspersonen;
- De integriteitsadviseur;
- Het Aanspreekpunt Integriteit van de Raad van Bestuur;
- Elk lid van de organisatie, in het bijzonder team leaders of personeel dat rechtstreeks in contact staat met kinderen en jongeren die door SOS Kinderdorpen België worden opgevangen.

Er zijn echter slechts twee manieren om formeel een bezorgdheid te melden:

#	Type kanaal	Contactgegevens/hulpmiddelen	Beschrijving
# 01a.	Intern kanaal (nationaal niveau)	integrity@sos-villages-enfants.be integrity@sos-kinderdorpen.be	De e-mailbox wordt beheerd door de beheerder van integriteitsklachten. Om onpartijdigheid te garanderen en wanbeheer te voorkomen, hebben twee personen toegang tot deze e-mailbox.
# 01b.	Intern kanaal (lokaal niveau) voor kindveiligheid	Incidentformulier (in te vullen model)	Er is een incidentformulier beschikbaar op projectniveau om het incident en de betrokken personen te beschrijven. Het formulier wordt rechtstreeks naar het Comité voor Kindveiligheid gestuurd voor verdere opvolging, zoals beschreven in de 7 stappen van het meldings- en behandelingsmechanisme.

# 02	Anoniem intern kanaal	https://www.sos-villages-enfants.be/signalez-abus https://www.sos-kinderdorpen.be/klokkenluider	Anoniem systeem beschikbaar op de website van SOS Kinderdorpen België. Berichten die via dit kanaal worden verzonden, worden ontvangen door de beheerder van integriteitsklachten.
------	-----------------------	--	---

6.3.2. Externe kanalen

Er zijn ook externe kanalen beschikbaar voor personen die zich niet op hun gemak voelen bij een van de interne kanalen. SOS Kinderdorpen België heeft er verschillende aangeduid, in overeenstemming met haar missie:

#	Type kanaal	Contactgegevens van de contactpersoon	Beschrijving
# 01	Voor kindveiligheid	https://www.sos-childrensvillages.org/report-a-child-safety-concern	Het online meldingssysteem van SOS CVI is beschikbaar op hun website.
# 02	Voor alle integriteitsproblemen	SOS CVI-beveiligingsdienst: Internationaal directeur integriteit, compliance en juridische zaken bij SOS CVI	Als leden van de directie van SOS Kinderdorpen België of leden van de Raad van Bestuur bij een incident betrokken zijn, moet het beheer van dit incident worden overgedragen aan een hoger niveau. In het geval van SOS Kinderdorpen België wordt het incident overgedragen aan SOS CVI.
# 03	Voor de bescherming van volwassenen	psy@liantis.be 078 15 08 88	Liantis is de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk van SOS Kinderdorpen België. Deze dienst vervult taken op het gebied van veiligheid, gezondheid, psychosociale aspecten, arbeidshygiëne, ergonomie en arbeidsgeneeskunde. Liantis is gebonden door een dienstverlenings-overeenkomst met SOS Kinderdorpen België.
# 04	Voor seksueel misbruik in ontwikkelingssamenwerking	https://diplomatie.belgium.be/en/integrity	Kanaal opgezet door de Federale Overheidsdienst (FOD) Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking.

			Dit meldpunt is bevoegd voor de behandeling van meldingen van seksuele uitbuiting, seksueel misbruik en seksuele intimidatie in het kader van de Belgische ontwikkelingssamenwerking. Het is niet bevoegd voor het behandelen van meldingen van fraude of corruptie.
# 05	Voor de bescherming van kinderen en jongeren in de Franse Gemeenschap	http://www.dgde.cfwb.be/ dgde@cfwb.be 02/223.36.99	De <i>Délégué Général aux Droits de l'Enfant</i> (DGDE) van de Franse Gemeenschap is bevoegd om toe te zien op de naleving van de rechten van het kind in Wallonië.
# 06	Voor de bescherming van kinderen en jongeren in de Vlaamse Gemeenschap	https://www.kinderrechten.be https://www.kinderrechten.be/contact/contacteer-ons 0800 20 808	Het Kinderrechtencommissariaat waakt over de naleving van de rechten van het kind in Vlaanderen.
# 07	Voor de bescherming van kinderen en jongeren in de Vlaamse Gemeenschap	opgroeien.be 078 170 000 opgroeien.be/opgroeipunt	Opgroeipunt heeft onder meer de volgende opdracht: - Luisteren naar de ervaringen van organisaties die zich bezighouden met opgroeiende kinderen; - Onderzoeken van meldingen of klachten, nauwlettend opvolgen en feedback geven.

Opgemerkt moet worden dat sommige externe kanalen de zaak kunnen doorverwijzen naar SOS Kinderdorpen België en kunnen vragen dat de organisatie passende maatregelen neemt.

6.4. Responsmechanisme

De afhandeling van een klacht over een inbreuk op de integriteit kan op verschillende niveaus worden behandeld en kan indien nodig op een hoger niveau worden behandeld (opschaling). Daarnaast bestaat er in bepaalde situaties een meldingsplicht aan institutionele donateurs, afhankelijk van de aard en bepaalde criteria van de klacht.

6.4.1. Algemene regels

Incidenten in verband met kindveiligheid worden op het niveau van de Belgische projecten behandeld door de lokale comités voor kindveiligheid.

Incidenten in verband met de bescherming van volwassenen en de bescherming van middelen worden op nationaal niveau behandeld door het nationaal integriteitscomité.

6.4.2. Principes voor opschaling

Een incident rond kindveiligheid wordt op nationaal niveau behandeld door het integriteitscomité in de volgende gevallen:

- a) Er bestaat een **onmiddellijk risico** voor het slachtoffer/de overlever, de getuige, de melder, de persoon tegen wie de klacht is ingediend of de organisatie.
- b) Er is mogelijk sprake van een **strafbaar feit**.
- c) Er is sprake van een **belangenconflict** (bijvoorbeeld wanneer een lid van het lokaal comité voor kindveiligheid betrokken is), waardoor de verantwoordelijkheid voor de afhandeling van het incident moet worden doorverwezen naar een hoger niveau.
- d) Er is mogelijk een **reputatierisico** voor de organisatie.

Een incident met betrekking tot de bescherming van een volwassene of de bescherming van middelen wordt behandeld op het niveau van SOS CVI wanneer:

- a) De directie of de Raad van Bestuur van SOS Kinderdorpen België betrokken is bij beschuldigingen.

6.4.3. Informatieplicht

SOS Kinderdorpen België heeft de plicht om SOS CVI en de belangrijkste institutionele donateurs onmiddellijk op de hoogte te brengen wanneer:

- a) Er mogelijk een **strafbaar feit** is gepleegd;
- b) Er een **reputatierisico** voor de organisatie bestaat.

6.5. Mogelijke sancties tegen het personeel

Het arbeidsreglement van SOS Kinderdorpen België voorziet in mogelijke sancties in verschillende situaties:

- Sancties kunnen worden opgelegd in geval van bewezen inbreuk op de integriteit (paragraaf 6.2.) of bij een schending van het beroepsgeheim (paragraaf 9.1.);
- In geval van geweld, pesterijen of seksuele intimidatie, en onverminderd de regels die gelden bij ontslag en eventuele sancties die voortvloeien uit een gerechtelijke procedure die door de overlever wordt ingesteld, kan de beschuldigde persoon worden gesanctioneerd met een van de maatregelen vermeld in paragraaf 10.2.7.
 - In geval van misbruik van de meldingsprocedure kan een van de sancties beschreven in punt 10.2.8 worden toegepast.

- Een werknemer die bewust valse getuigenissen aflegt of een klacht indient met bedrieglijk opzet (bijvoorbeeld om diens eigen ontslag te voorkomen), kan worden gesanctioneerd, onverminderd een eventueel ontslag of gerechtelijke sanctie voortvloeiend uit burgerlijke en/of strafrechtelijke procedures (art. 443 e.v. van het Strafwetboek).
- De gesanctioneerde werknemer heeft het recht om beroep aan te tekenen volgens de bepalingen van het arbeidsreglement.

7. Verantwoordingsplicht

De verantwoordingsplicht is een fundamentele waarde van SOS Kinderdorpen België. SOS Kinderdorpen België moet verantwoording afleggen aan verschillende belanghebbenden: kinderen, jongeren, lokale gemeenschappen, alle deelnemers aan haar projecten en donateurs (individuele, private en institutionele donateurs).

Dit hoofdstuk beschrijft het documentatie- en archiveringsproces (7.1), de interne verantwoordelijkheid ten opzichte van de Raad van Bestuur (7.2) en de verantwoordelijkheid ten opzichte van externe belanghebbenden (7.3).

7.1. Documentatie en archivering

Het documenteren van een project is een fundamenteel aspect van de verantwoordelijkheid van de organisatie, omdat het een duidelijk en controleerbaar overzicht biedt van maatregelen, beslissingen en incidenten. De verantwoordelijkheid voor het archiveren van documentatie en informatie over incidenten is verdeeld over twee functies:

Verantwoordelijkheden van de integriteitsverantwoordelijke:

- Zorgen voor systematische documentatie en archivering van integriteitsgerelateerde documenten op de server.

Verantwoordelijkheden van de beheerder van integriteitsklachten:

- Zorgen voor de systematische documentatie en archivering van klachten op organisatieniveau op de server, in een vertrouwelijk dossier;
- Ervoor zorgen dat klachten op het niveau van de Belgische projecten systematisch worden gedocumenteerd en gearchiveerd;
- De beheerder is als enige verantwoordelijk voor het bijhouden van het klachtenregister.

7.2. Soorten gemelde incidenten

Incidenten in verband met kindveiligheid worden ingedeeld in drie verschillende soorten:

- Type 1: Gedragingen die als normaal worden beschouwd gezien de leeftijd en ontwikkeling van de kinderen. Deze worden opgevolgd binnen het pedagogisch begeleidingskader en vereisen geen specifieke melding. Incidenten van type 1 worden

dus niet opgenomen in de publieke rapporten.

- Type 2: Problematisch of ongepast gedrag, zowel van volwassenen ten opzichte van kinderen als tussen kinderen onderling. In deze gevallen is er geen opzet om te schaden, maar zijn er handelingen die speciale aandacht vereisen om herhaling te voorkomen. Deze incidenten worden wel opgenomen in de publieke rapporten.
- Type 3: duidelijk grensoverschrijdend of misbruikend gedrag, gekenmerkt door de intentie om te schaden en vaak machtsmisbruik. Deze incidenten worden opgenomen in de publieke rapporten.

Wat de bescherming van volwassenen en de bescherming van middelen betreft, is er geen gradatie in de incidenten en worden ze allemaal opgenomen in de openbare verslagen.

7.3. Verantwoordelijkheid tegenover de Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur wordt regelmatig geïnformeerd over incidenten die verband houden met integriteit. Bij ernstige incidenten - type 3 voor kindveiligheid en afhankelijk van de ernst en het reputatierisico, voor andere integriteitsincidenten - wordt de Raad van Bestuur onmiddellijk op de hoogte gebracht.

De procedure voor rapportage aan de Raad van Bestuur is als volgt:

7.4. Verantwoordelijkheid ten opzichte van externe belanghebbenden

Om haar verantwoordelijkheid ten opzichte van het grote publiek en donateurs (individuele, private en institutionele) te waarborgen, communiceert de organisatie regelmatig in het kader van haar streven naar transparantie (7.4.1). Daarnaast communiceert zij ook bij integriteitsschendingen die een ernstig reputatierisico vormen, in het kader van de crisiscommunicatieprocedure (7.4.2).

7.4.1. Transparantie

Transparantie is de hoeksteen van verantwoording. Het houdt in dat informatie over beslissingen, processen en resultaten openlijk wordt gedeeld, zodat belanghebbenden de acties van de organisatie kunnen begrijpen en beoordelen. Zonder transparantie wordt verantwoording moeilijk te controleren, omdat belanghebbenden niet over de nodige informatie beschikken om de prestaties of de naleving van ethische normen te evalueren.

SOS Kinderdorpen België heeft een *Transparantiestrategie*¹⁷ ontwikkeld om uit te leggen hoe

¹⁷ SOS Kinderdorpen België, *Transparency strategy*, december 2024.

SOS Kinderdorpen België vzw - SOS Kinderdorpen België

T. +32 (0) 2 538 57 38 | F. +32 (0) 2 537 31 31 | info@sos-villages-enfants.be -

Munthofstraat 40/1CD 1060 Brussel / Rue de l'Hôtel des Monnaies 40/1CD 1060 Brussel

www.sos-villages-enfants.be - www.sos-kinderdorpen.be

transparantie bijdraagt tot een beter begrip van de resultaten en de impact van de acties van de organisatie. Het toepassingsgebied van transparantie binnen SOS Kinderdorpen België omvat vijf belangrijke domeinen: (1) bestuur, (2) financiën, (3) projecten, (4) HR, en (5) integriteit, veiligheid en risicobeheer.

De details van wat publiek gedeeld wordt over integriteit worden in de strategie toegelicht. Deze omvat onder meer:

- Publicatie van [het jaarverslag van SOS CVI over kindveiligheid](#) op de website van SOS Kinderdorpen België: sinds 2017 rapporteert SOS CVI op transparante wijze over alle gevallen van kindveiligheid binnen de organisatie. De gevallen van alle lidorganisaties worden gebundeld, waaronder die van SOS Kinderdorpen België en haar partners.
- De publicatie van het tweejaarlijks rapport van SOS Kinderdorpen België over integriteit: In 2021 publiceerde SOS Kinderdorpen België zijn eerste tweejaarlijks rapport over gevallen van kindveiligheid in zijn projecten in België. Dit [verslag](#) is een instrument voor het rapporteren van incidenten (zowel op het niveau van SOS Kinderdorpen België als van internationale partners), maar ook een rapport over de geboekte vooruitgang op het gebied van kindveiligheid binnen de organisatie. Vanaf 2023 heet dit verslag het 'Integriteitsrapport' en bevat het informatie over de drie componenten van integriteit: bescherming van kinderen, volwassenen en middelen.

7.4.2. Crisiscommunicatie

In het kader van de werking van SOS Kinderdorpen België kan een crisis betrekking hebben op twee hoofdgebieden en een impact hebben op de hele organisatie:

- Integriteit, waaronder (i) de bescherming van kinderen en jongeren, (ii) de bescherming van volwassenen en (iii) de bescherming van middelen;
- De veiligheid en bescherming van personen.

In haar *Procedure voor crisiscommunicatie*¹⁸ kegt SOS Kinderdorpen België uit welke procedure moet worden gevolgd in geval van een inbreuk op de integriteit die als een ernstig reputatierisico beschouwd.

8. Leren en verbeteren

Integriteit is een werkdomein dat wordt beheerd door de integriteitsverantwoordelijke. Het verbeteren van de integriteitscultuur is een voortdurend proces binnen SOS Kinderdorpen België.

Hier worden verschillende mechanismen voorgesteld om de hoogste kwaliteitsnormen te behouden bij het integriteitsbeheer. Deze omvatten de ontwikkeling en uitvoering van een jaarlijks actieplan (8.1), de herziening van het integriteitsbeleid (8.2), de interne evaluatie van de uitvoering van het integriteitshandvest (8.3) en de externe evaluatie van de uitvoering van het integriteitsbeleid (8.4).

¹⁸ SOS Kinderdorpen België, *Procedure voor crisiscommunicatie*, bijgewerkt in december 2024.

De integriteitsverantwoordelijke is belast met het beheer van deze processen, in samenwerking met het nationaal aanspreekpunt voor kindveiligheid.

8.1. Jaarlijks actieplan voor integriteit

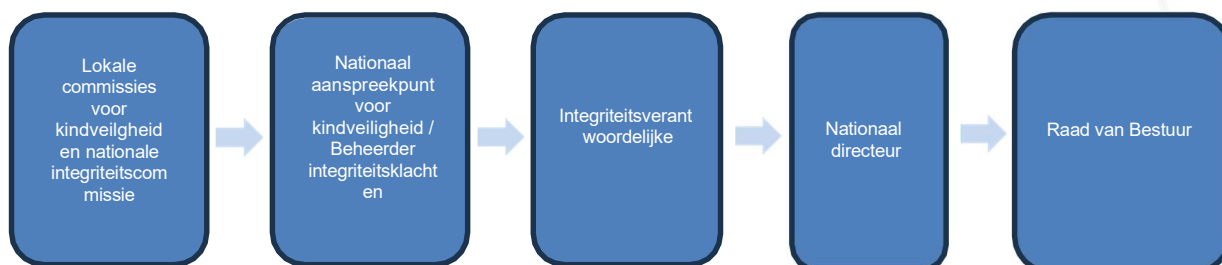
De integriteitsverantwoordelijke stelt een jaarlijks actieplan op, in samenwerking met het Nationaal Aanspreekpunt voor Kindveiligheid.

8.2. Regelmatige evaluatie van het integriteitsbeleid

Het *integriteitsbeleid* wordt regelmatig herzien, ten minste om de drie jaar, en vaker in het begin van de implementatie ervan.

De evaluatieprocedure is als volgt:

- 1) Het nationale integriteitscomité en de lokale comités voor kindveiligheid delen feedback, lessen en verbeterpunten met het nationaal aanspreekpunt voor kindveiligheid/de beheerder van integriteitsklachten.
- 2) Het nationaal aanspreekpunt voor kindveiligheid/de beheerder van integriteitsklachten bundelt de feedback en deelt de lessen en verbeterpunten met de integriteitsverantwoordelijke;
- 3) De integriteitsverantwoordelijke stelt wijzigingen in het integriteitsbeleid voor;
- 4) Kleine wijzigingen worden goedgekeurd door de nationale directeur;
- 5) Grote wijzigingen worden goedgekeurd door de Raad van Bestuur.

8.3. Beoordeling en externe evaluaties

De integriteitsverantwoordelijke evalueert jaarlijks de uitvoering van het integriteitsbeleid en legt de belangrijkste veranderingen (indien van toepassing) uit in een document waarin de vooruitgang op dit gebied door de jaren heen wordt vastgelegd (zie bijlage 9.2).

Het is raadzaam om regelmatig een externe evaluatie uit te voeren van de uitvoering van het integriteitsbeleid (of een deel daarvan).

In 2021 werd een kwalitatieve evaluatie (integriteitsaudit) van het beleid en de bijbehorende documenten met betrekking tot de morele en financiële integriteit van SOS Kinderdorpen België uitgevoerd door een extern consultancybedrijf. Het rapport biedt een referentiebasis waarmee SOS Kinderdorpen België haar vooruitgang in de komende jaren kan meten.

In 2025 is SOS Kinderdorpen België gestart met het certificeringsproces van niveau 1 van Keeping Children Safe (KCS), dat garandeert dat de organisatie beschikt over een doeltreffend kader voor kindveiligheid.

9. Bijlagen

9.1. Lijst van contactpersonen voor integriteit

9.2. Evaluatie van de uitvoering van het integriteitsbeleid